

Monahul Patapios Kavsokalivitul

Sfântul Cuvios Porfirie Kavsokalivitul
Sfințenia în secolul al XXI-lea

Traducere din limba neogreacă
Diac. asist. univ. dr. Florin Toader Tomoioagă

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2015

Sfântul Porfirie în scaunul de spovedanie

„Epoca noastră este ca epoca lui Hristos. Și atunci lumea ajunsese într-o stare deplorabilă. Lui Dumnezeu însă I s-a făcut milă de noi. Nici acum nu trebuie să ne pierdem speranța. Văd apărând în acest context nefericit un extrem de important om al lui Dumnezeu, care va ridica și va uni lumea în bine”.

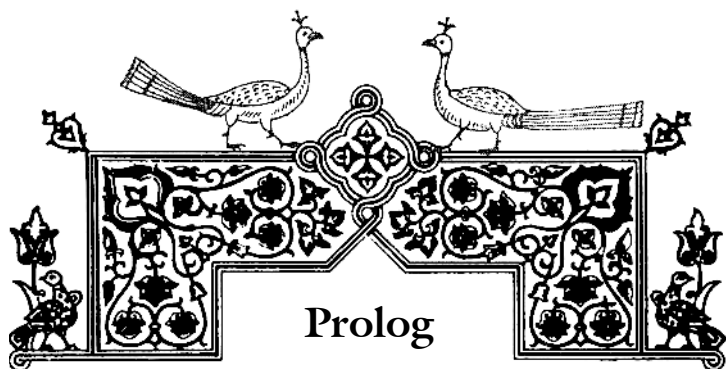
Sfântul Cuvios Porfirie Kavsokalivitul

Biserica Schitului Kavsokalivia la mijlocul secolului trecut

Cuprins

Prolog	9
Viața Sfântului Porfirie	19
Sporirea în viața monahală și slujirea pastorală a Sfântului Porfirie	27
Din învățăturile Sfântului Porfirie	41
Dragostea pentru Hristos	43
Iubirea față de aproapele	45
Pocăința – mărturisirea	49
Studiul	51
Rugăciunea	53
Viața duhovnicească	55
Pedagogia	57
Bolile – încercări	61
Sfântul Porfirie, monah kavsokalivit	64
Epilog	78
Bibliografie selectivă	81
Paraclisul	82
Canonul Sfântului Porfirie Kavsokalivitul	84

Conform tradiției ortodoxe, cei mai potriviți să vorbească despre sfinți și sfințenie sunt sfinții înșiși. Aceștia pot înțelege și interpreta corect, în lumina sfinței lor experiențe duhovnicești, lucrările și învățăturile acelor persoane care au avut un singur scop principal și pe care l-au atins: acela de a plăcea lui Dumnezeu și de a se uni cu El.

Noi, care nu avem sfințenia și trăirea lor duhovnicească și care, cu harul lui Dumnezeu și cu dragostea maternă a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, locuim în aceleași locuri sfinte alături de oameni sfinți, precum cel la care ne referim în această carte, putem doar în mod sumar să creionăm, „ca prin oglindă, în ghicitură”, câteva dintre bogatele harisme – roade ale strădaniilor lor duhovnicești sau ale luminoaselor lor învățături.

În Sfântul Munte, în acest ținut al pocăinței și laborator al sfințeniei, în Schitul Sfintei Treimi de la Kavsokalivia Marii Lavre și în chilia Sfântul Gheorghe, a trăit la începutul vieții sale monahale, dar și la sfârșitul vieții sale pământești, una dintre cele mai importante prezențe duhovnicești ale secolului trecut, Sfântul Porfirie Kavsokalivitul (1906-1991), cunoscut deja în întreaga lume ortodoxă.

Este vorba despre un excepțional fenomen de chemare divină și viață sfântă. Vorbim despre cazul special al unei fizionomii duhovnicești care, pe de o parte, a contribuit la reînvierea vechii tradiții ascetice a Părinților athoniți, iar pe de altă parte, a îmbinat viața monahală și isihastă cu slujirea filantropică și frățească a creștinilor care se nevoiau în lume.

Această îmbinare pare greu de realizat, la prima vedere, însă în persoana Sfântului Porfirie s-a exprimat cu echilibru. Iar acest lucru a fost posibil datorită experienței și harismelor care i-au fost date din belșug de către Dumnezeu în pustiul athonit, unde s-a nevoit de la vârsta tinereții, în ascultare și smerenie, până la plecarea sa în Evia, în Atica și chiar în zgomoatoasa Atena, unde a slujit cu lepădare de sine popoului credincios al lui Dumnezeu, lăsând să se reverse din sine lumina bucuriei și a nădejzii pe care a trăit-o și a luat-o din viața și experiența sa athonită.

Chiar dacă Sfântul Porfirie nu a trăit mulți ani în Sfântul Munte, a fost agħiorit în conștiința sa și în modul său de viață până la sfârșit. Gândirea sa și duhul

său au fost puternic înrădăcinate în pământul binecuvântat al Sfântului Munte.

De foarte tânăr a fost pătruns de duhul athonit și de autenticitatea vieții aghioritice. Oriunde s-a aflat, acestea i-au însuflețit și i-au pecetluit întreaga viață ulterioară, fie slujindu-i pe oamenii suferinzi ai Poli-clinicii din Atena, fie ușurându-i de păcate și dând speranță miilor de oameni care au trecut pe sub epitrahilul său în mănăstirile din Evia și în sihăstriile din Kallisia și Milesi.

Din cuvintele de mai jos ale sfântului înțelegem că slujirea sa pastorală în lume a fost o alegere conștientă, urmând voia lui Dumnezeu:

„Ascetismul ortodox nu este numai pentru mănăstiri, ci și pentru lume. Sunt o mare binecuvântare rugăciunea în biserică, slujbele lungi și slăvirea lui Dumnezeu în duh de dragoste. Dacă ați ști câte suflete sunt chinuite de patimi și cât se alină aproape de dragostea lui Hristos! Pentru mine ar fi mai plăcut să mă retrag pe Sfântul Munte, la schitul meu de metanie, și acolo în pustie să Îl slăvesc pe Dumnezeu”.

În Sfântul Munte rămâne nestinsă flacăra necreată a vieții Bisericii. Iar Sfântul Porfirie a fost o manifestare a acestei lumini nepătate și neapuse, și încă o mărturie a harului divin și a vieții și experienței athonite pentru epoca noastră agitată. Viața sa ne dă mângâierea că Dumnezeu acționează și astăzi și îmbrățișează cu iubirea Lui sărmana noastră lume. Chiar dacă acest om excepțional al lui Dumnezeu a trecut și

a plecat de pe pământ, ne-a lăsat spre imitare nouă, oamenilor din secolul al XXI-lea, urme curate ale sfințeniei.

Știrea despre proclamarea oficială a sfințeniei Părintelui Porfirie (noiembrie 2013) a constituit un motiv de mare bucurie printre credincioși. După cum era firesc, acest eveniment i-a bucurat foarte mult și pe părinții athoniți, și în special pe cei care ne nevoim la Schitul Sfânta Treime din Kavsokalivia, care suntem fii duhovnicești ai Cuviosului Porfirie, după cum suntem fii duhovnicești și ai sfinților mai vechi ai schitului, ai Cuvioșilor Maxim, Nifon, Nil, ai întemeietorului schitului, Cuviosul Acachie, ai Cuvioșilor martiri Roman, Nicodim, Pahomie și Constantin.

Personalitatea harismatică cu adevărat impresionantă și bogată a Sfântului Porfirie, a ultimului în lanțul de aur al oamenilor sfinți de la Kavsokalivia, s-a cultivat într-un loc în care tradiția duhovnicească se poate simți până astăzi. De la primii locuitori ai Kavsokaliviei până la ultimii bătrâni îmbunătățiți, cu toții formează o familie spirituală căreia toate îi sunt comune: cugetul ascetic, reușitele și harismele duhovnicești. De altfel, sentimentul continuității istorice a tradiției athonite constituie piatra de temelie a parcursului spiritual al Sfântului Munte.

Am avut personal marea binecuvântare să îl cunosc pe Sfântul Porfirie pe când slujea ca duhovnic la Mănăstirea Schimbarea la Față de la Milesi. Acolo am fost învrednicit de-a lungul timpului să primesc sfaturile

poruncilor Sale. Să cerem să se facă voia lui Dumnezeu; acest lucru este cel mai convenabil, cel mai sigur pentru noi și pentru cei ce ne rugăm”.

„Să vă orientați fiecare supărare spre cunoașterea lui Hristos, spre iubirea Sa, spre adorarea Sa. Și Hristos, Care așteaptă permanent cu dor să ne ajute, vă va da harul Său și puterea Sa și va transforma supărarea în bucurie, în dragoste față de frați, în adorare a Sa. Astfel va pleca întunericul”.

„Să vă dăruiti sufletul rugăciunii «Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă», pentru toate grijile voastre, pentru toate și pentru toți. Nu priviți la ceea ce vi se întâmplă ci priviți lumina, pe Hristos, așa cum copilul privește spre mama sa atunci când i se întâmplă ceva. Să le priviți pe toate fără grijă, fără mâhnire, fără presiune, fără strângere de inimă. Întreaga voastră strădanie să fie aceea de a privi spre lumină. Astfel, în loc să vă dedați mâhnirii, vă dedați slăvirii lui Dumnezeu”.

Viața duhovnicească

„Mulți spun că viața creștină este neplăcută și grea. Eu spun că este fericită și ușoară, dar pretinde două condiții: smerenie și dragoste”.

„Sufletul se îndrăgostește de Hristos atunci când cunoaște și împlinește poruncile Sale. Atunci când sufletul se îndrăgostește de Hristos, îi iubeste și pe oameni, nu poate să îi urască.

În sufletul care este îndrăgostit de Hristos nu poate intra diavolul. În sufletul în care tot locul este ocupat de Hristos nu poate să intre și să locuiască diavolul, oricât ar încerca, deoarece nu încap, nu există loc liber pentru el. În acest fel, vom putea să trăim adevărata viață creștină”.

„Stresul este boala sufletului și nu depinde de lipsuri materiale. Este combătut prin încrederea în pronia lui Dumnezeu și prin lupta cea bună.

Toate cele neplăcute, care rămân în sufletul vostru și provoacă stres, pot să devină un pretext pentru adorarea lui Dumnezeu și să înceteze de a vă istovi. Aveți încredere în Dumnezeu. Nu spune apostolul Pavel: «întru toate suntem necăjiți, dar nu striviți»?

Pe toate să le abordați cu dragoste, bunătate, blândete, răbdare și smerenie. Să fiți stânci! Toate să se spargă de voi și, asemenea valurilor, să se întoarcă în larg. Voi să fiți calmi. Dar veți zice: «Ei, este posibil acest lucru?». Da, cu harul lui Dumnezeu, este întotdeauna posibil. Dacă le privim doar omenește, nu este posibil”.

„Chiar dacă ești nedreptățit, să nu contrazici, nici să nu te enervezi, ci să rabzi și să taci, preferând să îi înștiințeze Dumnezeu pe alții despre tine. Căci aceasta este spre folosul tău și nu pentru a deveni avocatul și apărătorul tău propriu”.

„Hristos vrea să ne unim cu El și așteaptă afară, la poarta sufletului nostru. Doar harul divin ne poate

schimba. Noi nu putem face nimic singuri. Harul ni le va da pe toate, dar noi trebuie să încercăm să ne micșorăm egoismul și iubirea de sine, să fim smeriți, să ne dăruim lui Hristos, și toate cele contrare pleacă, trupești și sufletești”.

„Să fim într-o toate smeriți: în gândire, în cuvinte și în comportament. Cel smerit crede că toate depind de Hristos și că Hristos îi dă harul Său, și astfel merge înainte. Cel care are smerenie trăiește de pe acum în Biserica pământească necreată. Are bucuria lui Hristos și în cele neplăcute”.

Pedagogia

Cuviosul Porfirie ar putea fi caracterizat drept un pedagog contemporan, a cărui pedagogie îi avea ca punct de plecare pe marii Părinți capadocieni și sfârșea cu cea mai actuală psiho-pedagogie a persoanei. Considera că fiecare om are o valoare absolută, o personalitate unică și irepetabilă, respectând caracterul particular al fiecăruia, precum și libertatea sa personală.

A rămas în conștiința oamenilor ca un părinte duhovnicesc discret. În acest mod, putea să îi ajute prin diverse modalități și mijloace. Asculta cu atenție, răbdare și condescendență problemele lor. Își asuma îngrijorările lor. Le răspundea cu bunătate și amabilitate la diferitele întrebări.

Îi sfătuia, îi încuraja și îi sprijinea sufletește pe cei descurajați. Nu se supăra din cauza prezenței adeseori

supărătoare a anumitor fii duhovnicești de-ai săi, nici din cauza indiscreției și insistenței lor.

Însă nu doar profunzimea cuvântului moralizator al Cuviosului Porfirie îl atrăgea pe cel cu care discuta. După cum spune și Sfântul Ioan Gură de Aur, „chiar și vederea sfinților aduce multă plăcere și mult ajutor”. Pornea de obicei de la problema concretă care îl preocupa pe cel cu care discuta, adică de la punctul exterior de plecare al temei. Înainta însă și ajungea la fundamentul cauzal, la cauzele reale ale comportamentului, încercând să diagnosticheze bunăvoința și dispoziția omului pentru pocăință.

Îl accepta pe semenul său așa cum era, cu neputințele și specificul său de comportament. Nu a încercat niciodată să îl bage în propriile sale stereotipuri. Nu îl preocupa înfățișarea exterioară a omului și, desigur, a tinerilor. Privea cele mai adânci straturi ale sufletului lor, deoarece cunoștea că, dacă se face ordine în lumea interioară a omului, în mod automat se vor ordona și cele exterioare.

Privitor la educarea corectă a copiilor, învăța că blândețea, rugăciunea caldă și fără grabă, dar și viața creștină sinceră și autentică a părinților constituie cel mai bun mod de a-i face pe copiii lor să apuce pe drumul lui Dumnezeu. Dimpotrivă, atunci când părinții merg la biserică în mod formal, fără ca viața lor duhovnicească să fie autentică, odraslele lor vor avea și ele o atitudine ipocrită în viață și nu vor avea o credință stabilă.